

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีจุดเน้นที่สำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยยึดหลักว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เชื่อว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ยึดประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และพัฒนาการทางสมอง เน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้และคุณธรรม ผู้สอนต้องคัดสรรกระบวนการเรียนรู้ การออกแบบการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับศักยภาพ และบริบทของผู้เรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีมาตรฐานการเรียนรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

นอกจากนี้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ได้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการปรับเปลี่ยนจุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพคนในสังคมไทยให้มีคุณธรรม และมีความรอบรู้อย่างเท่าทัน มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และศีลธรรม สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่สังคมฐานความรู้ได้อย่างมั่นคง แนวทางพัฒนาคนดังกล่าวมุ่งเตรียมเด็กและเยาวชนให้มีพื้นฐานจิตใจที่ดีงาม มีจิตสาธารณะ พร้อมทั้งมีสมรรถนะ ทักษะและความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน (สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2549) ซึ่งแนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมผู้เรียนมีคุณธรรม รักความเป็นไทย ให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

จากข้อค้นพบในการศึกษาวิจัยและติดตามผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ที่ผ่านมา ประกอบกับข้อมูลจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาคนในสังคมไทย และจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนสู่ศตวรรษที่ 21 จึงเกิดการทบทวนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เพื่อนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มีความเหมาะสม ชัดเจน ทั้งเป้าหมายของหลักสูตรในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และกระบวนการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา โดยได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ จุดหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่ชัดเจนเพื่อใช้เป็นทิศทางในการจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนในแต่ละระดับ นอกจากนี้ได้กำหนดโครงสร้างเวลาเรียนขั้นต่ำของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ในแต่ละชั้นปีไว้ในหลักสูตรแกนกลาง และเปิดโอกาสให้สถานศึกษาเพิ่มเติมเวลาเรียนได้ตามความพร้อมและจุดเน้น อีกทั้งได้ปรับกระบวนการวัดและประเมินผลผู้เรียน เกณฑ์การจบการศึกษาแต่ละระดับ และเอกสารแสดงหลักฐานทางการศึกษาให้มีความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ และมีความชัดเจนต่อการนำไปปฏิบัติ

โลกยุคปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็วทุกด้าน ทำให้การพัฒนาประเทศตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2545 - 2559) ซึ่งเป็นแผนยุทธศาสตร์ระยะยาว 15 ปี (พ.ศ. 2545 - 2559) มุ่งพัฒนาทุกชีวิตให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักมานคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ, หน้า 24 - 25)

วิชาเซปักตะกร้อเป็นกิจกรรมกีฬาอีกชนิดหนึ่งที่สามารถใช้ออกกำลังกายและเป็นวิชาทักษะปฏิบัติ กล่าวคือการเรียนรู้การสอนนั้น มีจุดมุ่งหมายที่จะให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทุกส่วนของร่างกายและการอยู่ร่วมกันเพื่อให้เกิดความสามัคคีและปลุกฝังให้ผู้เรียนเกิดความรัก และหวงแหนกีฬาไทย ตลอดจนการฝึกฝนทักษะต่างๆที่ใช้ในการเล่นกีฬาเซปักตะกร้อมีความจำเป็นที่จะต้องฝึกฝนบ่อยๆ และต้องใช้เวลา เพื่อให้เกิดทักษะ ปัญหาการเรียนการสอนกีฬาเซปักตะกร้อ คือนักเรียนไม่สามารถปฏิบัติทักษะตามวัตถุประสงค์ได้ ปัญหาเกี่ยวกับนักเรียนมีทัศนคติไม่ติดต่อกับวิชาเซปักตะกร้อ ดังที่พงษ์ศักดิ์ ภูมิพันธ์(2526, หน้า ๖-๗) ได้ศึกษาค้นคว้าเรื่องความคิดเห็นของอาจารย์พลศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่านักเรียนไม่สามารถปฏิบัติหรือมีทักษะตามวัตถุประสงค์และความคิดเห็นของอาจารย์พลศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการสอนวิชาเซปักตะกร้อ มีปัญหามากเกี่ยวกับนักเรียนหญิงเรียนทักษะใหม่ๆ ได้ช้ากว่านักเรียนชายและนิรุษ แก้วชนะเนตร (2547, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์พลศึกษา ผู้ปกครองและนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาตะกร้อ ของนักเรียนหญิงในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดตาก ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลพบว่า นักเรียนหญิงส่วนใหญ่ไม่มีทักษะตะกร้อพื้นฐานจากการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชากีฬาเซปักตะกร้อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ปีที่ผ่านมาพบว่ามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยรวมนั้นอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์ปัญหาว่าวิชากีฬาเซปักตะกร้อใช้ทักษะที่ยาก ไม่น่าสนใจ น่าเบื่อหน่าย ไม่มีกำลังใจ ส่งผลให้นักเรียนไม่สนใจการเรียน นอกจากนี้ สาเหตุที่ส่งผลต่อผลการเรียนของนักเรียน อาจมาจากการใช้เทคนิควิธีสอนของครูผู้สอน ซึ่งถือได้ว่า เป็นสาเหตุสำคัญอีกประการหนึ่ง ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ต่อการเรียนของนักเรียน

จากประสบการณ์ด้านการเรียนการสอนและการศึกษาค้นคว้าพบว่า การเรียนแบบร่วมมือ(cooperative learning) ส่งผลดีต่อผู้เรียนด้านต่างๆ ได้แก่มีความพยายามจะบรรลุเป้าหมายดีขึ้น มีความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน ดีขึ้น มีสุขภาพจิตดีขึ้น (Johnson, Johnson, & Holube, 1994, pp.13-14)

การเรียนแบบร่วมมือเป็นวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สภาพแวดล้อมทางการเรียนให้แก่ผู้เรียน ได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ 3-6 คน แต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิกที่มีความรู้ความสามารถแตกต่างกันโดยที่แต่ละคนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการเรียนรู้และในความสำเร็จของกลุ่มทั้งโดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การแบ่งปันทรัพยากรการเรียนรู้ รวมทั้งการเป็นกำลังใจแก่กันและกัน คนที่เรียนเก่งจะคอยช่วยเหลือคนที่เรียนอ่อนกว่า สมาชิกในกลุ่มไม่เพียงแต่รับผิดชอบตนเองเท่านั้น หากแต่จะต้องร่วมกันรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม ความสำเร็จของแต่ละบุคคลคือความสำเร็จของกลุ่ม การที่นักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เพื่อให้ตนเองและสมาชิกในกลุ่มได้เรียนรู้ความมุ่งหมายของบทเรียนที่กำหนดไว้ การเรียนรู้ร่วมกัน การปรึกษาหารือ การเรียนแบบร่วมมือจะประสบความสำเร็จได้ต้องอาศัยทักษะหลายประการ เช่น ทักษะทางสังคม ทักษะการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ทักษะการทำงานกลุ่ม ทักษะการสื่อสาร ทักษะการแก้ปัญหาขัดแย้ง รวมทั้งการเคารพ ยอมรับ และไว้วางใจกันและกัน (ทิตนา แชนมณี 2545, หน้า 98-100) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุธรรม สอนเดือน (2543) ได้ทำการวิจัยเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทักษะวอลเลย์บอล ด้วยโปรแกรมการเรียนแบบร่วมมือ และโปรแกรมการเรียนแบบแบ่งกลุ่ม ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยโปรแกรมการเรียนแบบร่วมมือ และโปรแกรมการเรียนแบบแบ่งกลุ่ม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทักษะวอลเลย์บอล หลังการทดลองดีกว่า ก่อนการทดลอง และจำเริญ สำเนียงถึง ทำการวิจัยเรื่องผลการใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ หน่วยการเรียนรู้เรื่องกระบี่ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา หน่วยการเรียนรู้เรื่องกระบี่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจสูงกว่าการเรียนแบบปกติและทักษะการรำกระบี่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจสูงกว่าการเรียนแบบปกติ

จากการศึกษาความสำคัญ ปัญหาและแนวคิดการเรียนแบบร่วมมือที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะนำเอากระบวนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือมาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาเพื่อแก้ปัญหาการเรียนการสอนและสร้างความพึงพอใจ จึงได้จัดทำการศึกษาวิจัยเรื่องเปรียบเทียบผลการจัดการเรียนรู้เรื่องกีฬาเซปักตะกร้อ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา โดยใช้รูปแบบการเรียนแบบร่วมมือกับแบบปกติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 นี้ขึ้นเพื่อเป็นแนวทาง ในการพัฒนา

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะ และความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ในการเรียนวิชา
กีฬาเซปักตะกร้อต่อไป

ความมุ่งหมายในการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องกีฬาเซปักตะกร้อ กลุ่มสาระ
การเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการเรียน
แบบร่วมมือระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องกีฬาเซปักตะกร้อ กลุ่มสาระ
การเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียน
การสอนแบบปกติระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องกีฬาเซปักตะกร้อ กลุ่มสาระ
การเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการเรียน
แบบร่วมมือกับแบบปกติ
4. เพื่อเปรียบเทียบทักษะกีฬาเซปักตะกร้อ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
โดยใช้รูปแบบการเรียนแบบร่วมมือกับแบบปกติ
5. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการเรียนเรื่องกีฬาเซปักตะกร้อ กลุ่มสาระ
การเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการเรียน
แบบร่วมมือกับแบบปกติ

ความสำคัญของการวิจัย

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียน โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือมี
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะ สูงขึ้น รวมทั้งการมีความพึงพอใจที่ดีต่อการเรียนวิชากีฬา
เซปักตะกร้อ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สามารถพัฒนาการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. เป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาในการพัฒนาการ
จัดการเรียนรู้ เพื่อให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
3. เป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าและการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกีฬาเซปักตะกร้อ
ต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวรรณสุดศึกษาลัย จังหวัดสุพรรณบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 12 ห้องเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยได้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวรรณสุดศึกษาลัย จังหวัดสุพรรณบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 2 ห้องเรียน นักเรียน 90 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) หลังจากนั้นได้จับสลากห้องเรียนเพื่อแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

1.2.1 กลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียน จำนวน 45 คน จัดการเรียนการสอนโดยให้รูปแบบการเรียนแบบร่วมมือ

1.2.2 กลุ่มควบคุม 1 ห้องเรียน จำนวน 45 คน จัดการเรียนการสอนแบบปกติ

2. เนื้อหาที่นำมาทดลองสอนทักษะพื้นฐานเซปักตะกร้อ สารการเรียนรู้สุขศึกษา และพลศึกษา จำนวน 8 คาบๆละ 50 นาที

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น (independent variable) ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนแบ่งเป็น 2 วิธี คือ

3.1.1 รูปแบบการเรียนแบบร่วมมือ

3.1.2 การเรียนแบบปกติ

3.2 ตัวแปรตาม (dependent variable) ได้แก่ ผลการจัดการเรียนรู้ซึ่งแบ่งได้

3 ด้าน

3.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.2.2 ทักษะกีฬาเซปักตะกร้อ

3.2.3 ความพึงพอใจต่อการเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

รูปแบบการเรียนแบบร่วมมือ หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่เป็นการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้นักเรียนได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็กๆ แต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิกที่มีความรู้ความสามารถแตกต่างกัน แต่ละคนต้องมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการเรียนรู้ในความสำเร็จของกลุ่มทั้งโดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การแบ่งปันทรัพยากรการเรียน รวมทั้งเป็นกำลังใจให้แก่กัน คนที่เรียนเก่งจะช่วยเหลือคนที่เรียนอ่อนกว่า สมาชิกในกลุ่ม ไม่เพียงแต่

รับผิดชอบการเรียนรู้ของเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม ความสำเร็จของแต่ละบุคคลคือความสำเร็จของกลุ่ม ซึ่งมีขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนดังต่อไปนี้

ขั้นเตรียม กิจกรรมในขั้นเตรียมประกอบด้วยครูแนะนำทักษะในการเรียนรู้ร่วมกัน และจัดกลุ่มการเรียนรู้เป็นกลุ่มย่อยๆ ประมาณ 4 - 6 คน ควรแนะนำเกี่ยวกับระเบียบของกลุ่ม บทบาทและหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม แจ้งวัตถุประสงค์ของบทเรียนและการทำกิจกรรมร่วมกัน การฝึกทักษะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการทำกิจกรรมกลุ่ม

ขั้นสอน ครูนำเข้าสู่บทเรียน แนะนำเนื้อหาและแหล่งข้อมูล มอบหมายงานให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม อธิบายขั้นตอนการทำงานกลุ่ม

ขั้นทำกิจกรรมกลุ่ม นักเรียนเรียนรู้ร่วมกันในกลุ่มย่อย โดยแต่ละคนมีบทบาทหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย เป็นขั้นตอนที่สมาชิกในกลุ่มจะได้ร่วมกันรับผิดชอบต่อผลงานของกลุ่ม ในขั้นนี้ครูจะแนะนำให้นักเรียนฝึกทักษะต่าง ๆ ตามใบงานหรือแบบฝึกความเอกซอร์ ในการทำกิจกรรมแต่ละครั้งต้องใช้เทคนิคที่เหมาะสมกับกิจกรรมและวัตถุประสงค์ในการเรียนแต่ละเรื่อง ในการเรียนแต่ละครั้งอาจใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือหลาย ๆ เทคนิคประกอบกันเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียน

ขั้นตรวจสอบผลงานและทดสอบ เป็นการตรวจสอบว่าผู้เรียนได้ปฏิบัติหน้าที่ครบถ้วนหรือยัง ผลการปฏิบัติเป็นอย่างไร เป็นการตรวจสอบผลงานกลุ่มซึ่งอาจเป็นการแข่งขัน การเล่นเกม การสังเกตพฤติกรรมความร่วมมือและทดสอบการปฏิบัติทักษะ

ขั้นสรุปบทเรียนและประเมินผลการทำงานกลุ่ม ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปบทเรียน ถ้ามีสิ่งที่ไม่เข้าใจครูควรอธิบายเพิ่มเติม ครูและนักเรียนร่วมกันประเมินผลงานกลุ่ม พิจารณาว่าจุดเด่นจุดด้อยและมีสิ่งใดที่ควรปรับปรุง

การเรียนรู้แบบปกติ หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่ดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมที่กำหนดไว้ในคู่มือการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เรื่องกีฬาเซปักตะกร้อของกรมวิชาการ ซึ่งมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นเตรียม กำหนดให้มีการฝึกกายบริหารเพื่อเตรียมความพร้อมของร่างกาย เพื่อให้ผู้เรียนพร้อมที่จะเข้าร่วมกิจกรรมและยังช่วยให้มีสมรรถภาพทางกายที่ดีด้วย

ขั้นอธิบายและสาธิต การอธิบายและสาธิตเป็นวิธีสอนที่จะให้ผู้เรียนได้รับความรู้ความเข้าใจ ในสิ่งที่สอนเพื่อเป็นแนวทางในการฝึกทักษะและเล่นต่อไป ในขั้นนี้ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทดลองปฏิบัติทักษะด้วยตนเอง

ขั้นฝึกหัด เป็นขั้นตอนที่ให้นักเรียนได้นำความคิดรวบยอดจากที่ได้รับจากการอธิบายและสาธิตมาฝึกหัดด้วยตนเองเพื่อให้เกิดความชำนาญและถูกต้อง

ขั้นการนำไปใช้ เป็นการนำทักษะที่ได้จากการเรียนรู้ อธิบาย สาธิตและการฝึกหัดไป แล้วลองไปใช้กับสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งในขั้นนี้นักเรียนจะมีโอกาสในการวิเคราะห์หรือจัดหาทางเลือกต่าง ๆ ในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า รู้จักการพัฒนาตนเองและการร่วมมือในการทำงานเป็นกลุ่มโดยการใช้ทักษะการจัดการไปใช้ในสถานการณ์จริง

ขั้นสรุปและประเมินผล เป็นการสรุปและประเมินผลเนื้อหาที่เรียนในคาบเรียนนั้น ควรทำก่อนหมดเวลาประมาณ 5 นาที อาจทำได้โดยเลือกนักเรียนออกมาสาธิตสิ่งที่ปฏิบัติไปแล้ว หรือใช้การสังเกตและสรุปให้นักเรียนทราบ

ผลการจัดการเรียนรู้ หมายถึงผลของการเรียนรู้ของนักเรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือและการเรียนรู้แบบปกติทางด้าน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะกีฬาเซปักคตะกร้อ ความพึงพอใจต่อการเรียนของผู้เรียนที่ได้รับวัดจากคะแนนที่ได้จากการทดสอบ การเรียนหน่วยการเรียนรู้กีฬาเซปักคตะกร้อ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนจากการทดสอบทางด้าน ความรู้ ทักษะ คุณลักษณะ ความสามารถของนักเรียนอันเป็นผลมาจากการเรียนการสอนรูปแบบการเรียนแบบร่วมมือและรูปแบบการเรียนแบบปกติ

ทักษะกีฬาเซปักคตะกร้อ หมายถึง การเตะลูกตะกร้อ การส่งตะกร้อกระทบผนัง การตั้งตะกร้อ การเลี้ยวเตะกร้อ โดยใช้เท้า เข่า ศีรษะ

ความพึงพอใจต่อการเรียน หมายถึง ระดับความรู้สึก ความชอบ ความพอใจและเจตคติที่ดีของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชากีฬาเซปักคตะกร้อซึ่งวัดได้จากแบบวัดความพึงพอใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนกวรรณสุคติศึกษาลัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

กรอบแนวคิดในการวิจัย

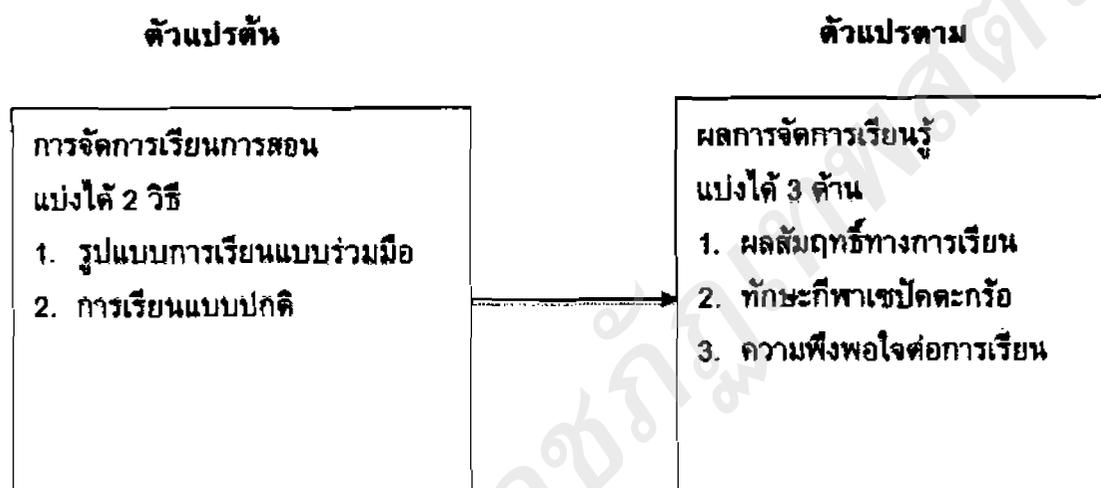
การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง เรื่อง การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ เรื่อง กีฬาเซปักคตะกร้อ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้วิธีสอนตามรูปแบบการเรียนรู้อย่างร่วมมือ กับแบบปกติ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ นักการศึกษาที่เผยแพร่แนวคิดของการเรียนรู้แบบร่วมมือ คือ สลาวิน (Slavin) เดวิด จอห์นสัน (David Johnson) และรอเจอร์จอห์นสัน (Roger Johnson) โดยสลาวิน (Slavin, 1995, p.5) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้แบบร่วมมือว่าเป็นวิธีการเรียนที่นักเรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กัน ในการทำงาน มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ในกลุ่มแตกต่างกันไป แต่ละความสามารถ นักเรียนแต่ละคนในกลุ่มจะรับผิดชอบงานของตน งานที่ได้รับมอบหมายของแต่ละคนจะมีการตรวจสอบโดยกลุ่มคนเก่งทำหน้าที่

ช่วยเหลือกัน ย้อน สนับสนุนความสำเร็จของกันและกันให้บรรลุผลการเรียนตามเป้าหมาย และฝึกหัดการทำงานร่วมกัน พัฒนาทักษะทางสังคมเพื่อให้สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การเรียนรู้แบบร่วมมือมีลักษณะสำคัญ คือ เป้าหมาย ของกลุ่ม การรับผิดชอบเป็นรายบุคคล โอกาสในความสำเร็จเท่าเทียมกัน การแข่งขันเป็นทีม งานพิเศษ และการตัดแปลงความต้องการแต่ละบุคคลให้เหมาะสม (Slavin, 1995, pp.12-20) โดยมีหลักการพื้นฐาน คือ ความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันในทางบวก การมีปฏิสัมพันธ์ที่ส่งเสริมซึ่งกันและกัน ความรับผิดชอบต่อสมาชิกแต่ละบุคคล การใช้ทักษะระหว่างบุคคล และทักษะการทำงานกลุ่มย่อย และกระบวนการกลุ่ม (Johnson, & Johnson, 1987 a, pp.13-14)

การเรียนรู้แบบร่วมมือได้รับการพัฒนาขึ้น เพื่อความเหมาะสมกับการเรียนรู้ในลักษณะต่างๆ สลาวิน (Slavin, 1995, pp.71-128) ได้พัฒนารูปแบบที่น่าสนใจไว้หลายรูปแบบได้แก่ การเรียนรู้แบบร่วมมือแบบแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ (STAD) การเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยการแข่งขันเป็นกลุ่ม (TGT) การเรียนรู้แบบร่วมมือแบบจิ๊กซอว์ (jigsaw) การเรียนรู้แบบร่วมมือแบบจิ๊กซอว์ 2 (jigsaw II) การเรียนรู้แบบร่วมมือแบบกลุ่มช่วยกันเพื่อรายบุคคล (TAI) การเรียนรู้แบบร่วมมือแบบการเรียนรู้ร่วมกัน (LT) และการเรียนรู้แบบร่วมมือแบบร่วมกลุ่ม (Co-op-Co-op) ซึ่งการเรียนรู้แบบร่วมมือแต่ละแบบจะสามารถนำไปใช้ได้เหมาะสมกับแต่ละรายวิชา เนื้อหา และวัตถุประสงค์ ดังนั้นการเรียนรู้แบบร่วมมือแต่ละแบบจึงไม่สามารถนำไปใช้ให้ประสบผลสำเร็จในทุกสาขาวิชาหรือทุกหน่วยการเรียนรู้ ครูผู้สอนหรือผู้ที่สนใจแนวคิดหลักการ และวิธีสอนแบบร่วมมือเรียนรู้จะต้องศึกษาหลักการ แนวคิดและองค์ประกอบอื่นที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับวิธีสอนการเรียนรู้แบบร่วมมือให้เข้าใจแจ่มแจ้งก่อนนำไปใช้ (วัชรวิภา เถาเรียนดี, 2548, หน้า 109)

ผู้วิจัยได้สนใจเปรียบเทียบระหว่างการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ กับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ ซึ่งขั้นตอนของการเรียนรู้แบบร่วมมือ มี 5 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นเตรียม 2) ขั้นสอน 3) ขั้นกิจกรรมกลุ่ม 4) ขั้นแข่งขันเกม 5) ขั้นประเมินผล สำหรับการจัดการเรียนรู้แบบปกติมีขั้นตอนดังนี้ คือ 1) ขั้นเตรียม 2) ขั้นอธิบายสาธิต 3) ขั้นฝึกปฏิบัติ 4) ขั้นนำไปใช้ 5) ขั้นสรุปจากการวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีการศึกษาวิจัยในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พฤติกรรม ในการทำงานกลุ่ม ความรับผิดชอบต่อการเรียน การมีปฏิสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกัน ทักษะทางสังคม และ ความพึงพอใจ โดยผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการเรียนรู้แบบร่วมมือแบบแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ (STAD) แบบแข่งขันเป็นกลุ่ม(TGT) แบบจิ๊กซอว์ (jigsaw) แบบกลุ่มช่วยกันเพื่อรายบุคคล (TAI) แบบการเรียนรู้ร่วมกัน (LT) สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น และนักเรียนที่มีระดับความสามารถแตกต่างกันจะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น พูดคุย อภิปราย และซักถามจนเกิดความเข้าใจทำให้เกิดการเรียนรู้ภายในกลุ่ม นักเรียนทุกคนในกลุ่มมีความภูมิใจว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้กลุ่มประสบความสำเร็จ นอกจากนี้ในด้าน ความพึงพอใจที่มีต่อ

การเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ นักเรียนมีความพึงพอใจ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน เนื่องจากสมาชิกในกลุ่มทุกคนจะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในการทำงานได้พูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีการซักถามกันภายในกลุ่มเพื่อความเข้าใจที่ชัดเจน เป็นการเสริมสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ที่ดี ทำให้นักเรียนลดความกังวลลง เป็นผลให้นักเรียนมีความพึงพอใจสูงขึ้น จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องกีฬาเซปักตะกร้อ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องกีฬาเซปักตะกร้อ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนการสอนแบบปกติหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องกีฬาเซปักตะกร้อ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือสูงกว่าแบบปกติ
4. ทักษะกีฬาเซปักตะกร้อ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือสูงกว่าแบบปกติ
5. ความพึงพอใจต่อการเรียนเรื่องกีฬาเซปักตะกร้อ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือสูงกว่าแบบปกติ